

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14387/2023
14.06.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић, Зорана Хацића, Мирјане Андријашевић и Весне Субић, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Иван Раденковић, адвокат из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Владимир Петровић, адвокат из ..., против противника предлагача ЈП "Путеви Србије" Београд, ради одређивање накнаде за експроприсану непокретност, одлучујући о ревизијама предлагача ВВ из ... и ББ из ..., изјављеним против решења Вишег суда у Прокупљу Гж 126/23 од 09.03.2023. године, у седници одржаној 14.06.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебним ревизијама предлагача ВВ из ... и ББ из ..., изјављеним против решења Вишег суда у Прокупљу Гж 126/23 од 09.03.2023. године.

УКИДАЈУ СЕ решење Вишег суда у Прокупљу Гж 126/23 од 09.03.2023. године и решење Основног суда у Куршумлији Р1 140/21 од 06.10.2022. године, у односу на предлагаче ВВ из ... и ББ из ..., па се у том делу предмет **ВРАЋА** првостепеном суду, на поновни поступак.

Образложење

Решењем Основног суда у Куршумлији Р1 140/21 од 06.10.2022. године, одређена је накнада за експроприсане непокретности предлагача АА из ..., Општина ..., ББ из села ... и ВВ из ... и то кат.парц. бр. 2, шума 5.класе, површине 5 ари 78 м² у износу од 254.320,00 динара, кат.парц. 341 шума 5.класе, површине 21 ари 89 м² у износу од 963.160,00 динара, уписане у ЛН бр. ... КО ..., власништво предлагача АА из ..., Општина ... са уделом од 2/5, ББ из села ... са уделом од 1/5 и ВВ из ..., са уделом од 1/5. Ставом другим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачима АА из ... и ВВ из ... исплати на име накнаде за експроприсане непокретности за део од по 1/5, свакој од њих износ од по 243.496,00 динара, а предлагачу ББ из села ... на име накнаде за експроприсане непокретности за део од 2/5 износ од 486.992,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности одлуке па до исплате. Ставом трећим изреке, одређена је накнада на име дрвног асортимана и то: на кат.парц. бр. 2 КО ... у укупном износу од 40.963,10 динара, кат.парц. бр. ... КО ... у укупном износу од 146.311,45 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачима АА из ... и ВВ из ..., на име вредности за дрвне асортимане на к.п. бр. 2 и 349 КО ...

исплати свакој од њих за део од по 1/5 новчани износ од по 37.454,91 динар, а предлагачу ББ из села ... за удео од 2/5 новчани износ од 74.909,82 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачима АА из ... и ББ из села ..., исплати трошкове ванпарничног поступка у износу од 128.078,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачу ВВ из ... исплати трошкове ванпарничног поступка у износу од 57.790,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до исплате.

Решењем Вишег суда у Прокупљу Гж 126/23 од 09.03.2023. године, одбијене су, као неосноване, жалбе предлагача и потврђено решење Основног суда у Куршумлији Р1 140/21 од 06.10.2022. године.

Против решења другостепеног суда, предлагачи ВВ из ... и ББ из ..., су изјавили благовремене ревизије због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о њиховим ревизијама одлучи као изузетно дозвољеним на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). На основу одредбе члана 420. став 6. истог Закона, прописано је да ће се у поступку поводом ревизије против решења сходно примењивати одредбе овог закона, о ревизији против пресуде.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају је потребно уједначавање судске праксе у погледу статуса земљишта које је предмет експропријације, а коме је планским документом промењена намена, па су испуњени услови за одлучивање о посебним ревизијама предлагача ВВ и ББ, прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23).

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у односу на ревиденте, применом одредбе члана 408. у вези члана 420. став 1. и став 6. Закона о парничном поступку и одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 25/82, 48/88 ... и "Службени гласник РС", бр. 46/95 ...14/2022) и утврдио да су ревизије основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем СО Куршумлија – Одељење за привреду и локални и економски развој бр. 01-465-31 од 11.06.2021. године, усвојен је предлог бр. 465-2430 од 23.10.2020. године, поднет од стране корисника експропријације, ЈП "Путеви Србије" Београд, па су у његову корист експроприсане непокретности предлагача: к.п. бр. 2 - шума 5. класе, површине 5 ари 78 м², кат.парц. 341 шума 5. класе, површине 21 ари 89 м², уписане у ЛН бр. ... КО ..., власништво предлагача АА из ... са уделом од 2/5, предлагача ББ из села ... са уделом од 1/5 и ВВ из ..., са уделом од 1/5. Наведене непокретности експроприсане су у корист Републике Србије ради изградње аутопута Е-80, деоница Ниш-Мердаре, а решење је правноснажно 20.07.2021. године. У образложењу решења наведено је да је за изградњу аутопута Е-80 деоница Ниш-Мердаре утврђен јавни интерес Законом о путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/2018), а да је уз захтев поднета потребна документација, односно исправе предвиђене чланом 27. и 28. Закона о експропријацији и то, између осталог, просторни план посебне намене инфраструктурног коридора аутопута Е-80, деоница Ниш-Мердаре, са елементима регулације и извод из финансијског плана ЈП "Путеви Србије" о обезбеђењу средстава за експропријацију. Вештачењем је утврђена вредност дрвних асортимана на парцели која је била предмет експропријације и тржишна вредност експроприсаних непокретности, као пољопривредног земљишта.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су накнаду за експроприсане непокретности предлагачима признали на основу њихових сувласничких удела, а према статусу и врсти земљишта у време доношења правноснажног решења о експропријацији, налазећи да накнадна промена намене земљишта нема утицаја на судски поступак одређивања накнаде за исту, имајући у виду да су у моменту експропријације експроприсане непокретности биле пољопривредно земљиште.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право, а ревиденти на то основно у ревизијама указују.

Одредбом члана 41. став 2. Закона о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95...106/2016), прописано је да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени према околностима у моменту закључења споразума о висини накнаде, а ако споразум није постигнут, према околностима у моменту доношења првостепене одлуке о накнади. На основу одредбе члана 42. истог Закона, накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује се у новцу, према тржишној цени таквог земљишта ако законом није друкчије прописано (став 1.). Процену тржишне цене из става 1. овог члана врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима (став 2.).

На основу одредбе члана 88. став 1. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009 ... 52/2021), када се планским документом промени намена пољопривредног и шумског у грађевинско земљиште, орган надлежан за доношење планског документа је дужан да у року од 15 дана од дана ступања на снагу тог документа, органу надлежном за послове државног премера и катастра достави плански документ који садржи попис катастарских парцела којима је промењена намена или опис граница планског документа са пописом кат.парцела са одговарајућим графичким приказом. Од дана ступања на снагу планског документа којим је извршена промена намене пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско земљиште,

власник таквог земљишта остварује сва права власника на грађевинском земљишту у складу са овим законом (став 9.).

У конкретном случају, из садржаја решења СО Куршумлија – Одељење за привреду и локални економски развој бр. 01-465-31 од 11.06.2021. године, следи да су предметне парцеле, у сувласништву ревидената, експроприсане у корист Републике Србије ради изградње аутопута Е-80 деоница Ниш-Мердаре, на основу просторног плана посебне намене инфраструктурног коридора аутопута Е-80 деоница Ниш-Мердаре, са елементима регулације. Међутим, није утврђено да ли је просторним планом промењена намена предметних парцела из пољопривредног у грађевинско земљиште, јер ако је то случај онда ревиденти, као сувласници предметних парцела, остварују сва права власника на грађевинском земљишту на основу одредбе члана 88. став 9. Закона о планирању и изградњи. То значи да би ревидентима накнада за експроприсано земљиште припадала у висини тржишне вредности грађевинског, а не пољопривредног земљишта, како су нижестепени судови одлучили побијаном одлуком.

Из изложених разлога, одлуке нижестепених судова су укинуте, а укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од његовог исхода на основу одредбе члана 163 .став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку потребно је да првостепени суд чињенично стање у потпуности и правилно утврди тако што ће да утврди да ли је у време када је решењем имовинско-правне службе Одељења за привреду и локални економски развој Општине Куршумлија бр. 01-465-31 од 11.06.2021. године, усвојен предлог за експропријацију предметних непокретности, просторним планом посебне намене инфраструктурног коридора аутопута Е-80 деоница Ниш-Мердаре, промењена намена предметних катастарских парцела из пољопривредног у грађевинско земљиште, па ако је то случај, утврдиће тржишну вредност предметних кат.парцела као грађевинског земљишта, да би потом, правилном применом материјалног права, донео нову и на закону засновану одлуку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416 .став2., у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић